

**VALSTYBINIO ATLIEKŲ
PREVENCIJOS IR TVARKYMO
2021-2027 M. PLANO
ĮGYVENDINIMO 2024 M.
ATASKAITA**

2025-05-29

PRIORITETAI

**Maisto
atliekos
50%**

ATLIEKŲ PREVENCIJA

**PARUOŠIMAS PAKARTOTINIAM
NAUDOJIMUI, PERDIRBIMAS**

2030 M. – BENT 60 % KA

**NAUDOJIMAS
ENERGIJAI
GAUTI 2027 m.
max. 427 tūkst.t**

ŠALINIMAS

**2030 M. –
MAX 5 %**

**Vienkartinio
plastiko
direktyvos
reikalavimai**

**ATSKIRAI
SURENKAMOS
ATLIEKOS:
MAISTO
TEKSTILĖS
PAVOJINGOSIOS
STATYBINĖS**

2030 M. – PAKUOTĖS (70 %)

PLASTIKAS (55 %)

MEDIENA (30 %)

JUODIEJI METALAI (80 %)

ALIUMINIS (60 %)

STIKLAS (75 %)

POPIERIUS (85 %)

Tikslai

ATLIEKŲ SUSIDARYMO VENGIMAS

**ATLIEKŲ ATSKYRIMAS:
RŪŠIUOJAMASIS SURINKIMAS**

PAKARTOTINIO NAUDOJIMO SKATINIMAS

**PERDIRBIMAS IR ANTRINIŲ
ŽALIAVŲ NAUDOJIMAS**

**KITOKS NAUDOJIMAS (NETINKAMŲ
PERDIRBTI ATLIEKŲ NAUDOJIMAS
ENERGIJAI GAUTI)**

**NEBETINKAMŲ PANAUDOTI
ATLIEKŲ ŠALINIMAS (SAUGUS
ASBESTINIO ŠIFERIO ŠALINIMAS)**

**ATLIEKŲ ŠALINIMAS (SAUGUS
ASBESTINIO ŠIFERIO ŠALINIMAS)**

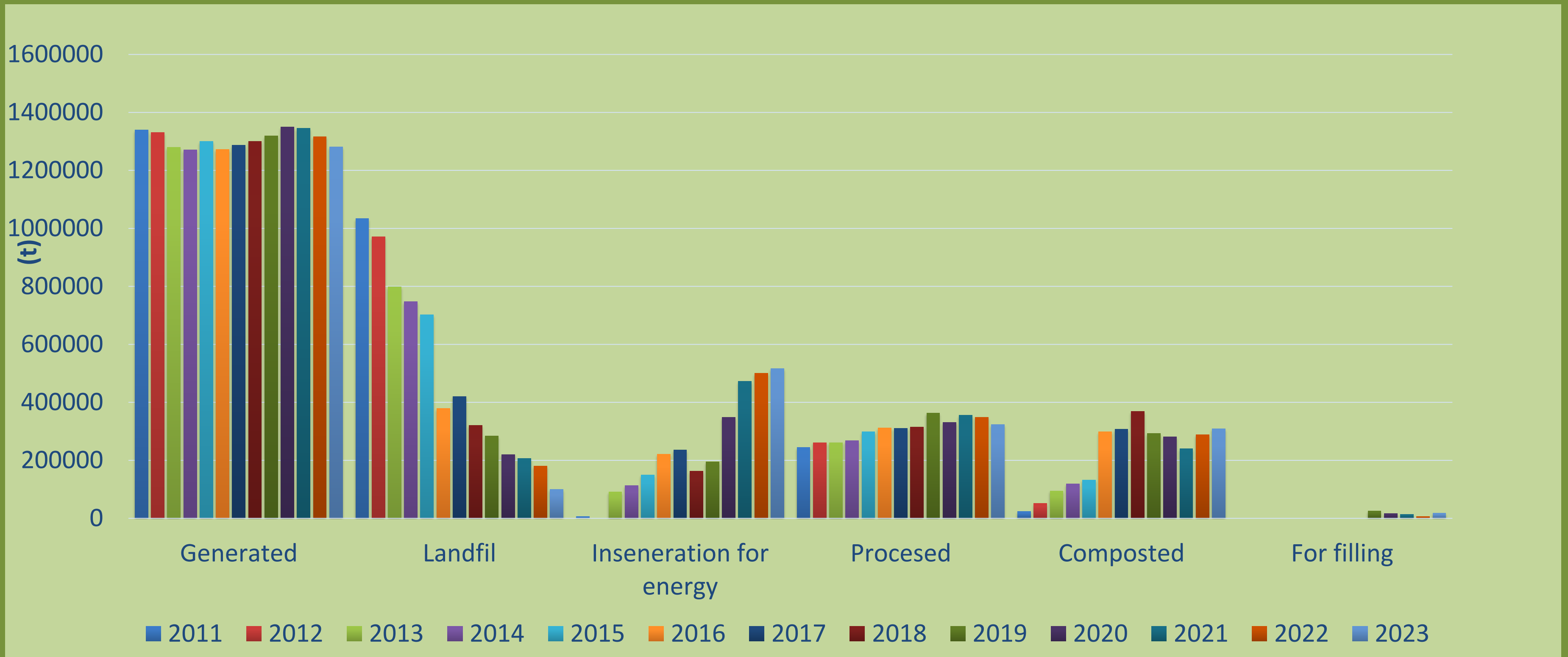
**Atskiri
rodikliai ir
priemonės**

UŽDUOTYS SAVIVALDYBĖMS

Susidarymo vietoje sukompostuotų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų dalis nuo susidarančio komunalinių atliekų kiekio, procentais

KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SUSIDARYMAS IR TVARKYMAS 2011-2023 m.

ĮGYVENDINIMO ATASKAITA

#2024

VAPTP 2021-2027 m. priemonių įgyvendinimo dinamika nuo 2024 metų

Priemonės	2024 metų vykdymas							
Skatinti vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, naudoti produktus pakartotinai, remonto ir (ar) taisymo paslaugas	1.1.1.	1.1.2.	1.1.3.					
Užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles	1.2.1	1.2.2.	1.2.3.	1.2.4.	1.2.5.	1.2.6	1.2.7.	
Užtikrinti maisto švaistymo prevenciją, skatinti maisto atliekų prevenciją	1.3.1.	1.3.2.	1.3.3.	1.3.4.	1.3.5.			
Skatinti ekologinį gaminių ir statinių projektavimą, diegti atliekų prevenciją užtikrinančius verslo modelius	1.4.1.	1.4.2.	1.4.3.					
Didinti gyventojų aplinkosauginį sąmoningumą ir atsakomybę atliekų rūšiavimo srityje	2.1.1.	2.1.2.						
Gerinti atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumą	2.2.1.	2.2.2.	2.2.3.	2.2.4.	2.2.5			
Tikrinant, valant ar taisant atliekomis tapusius produktus ar jų sudedamąsias dalis paruošti taip, kad jie būtų vėl tinkami naudoti be pradinio apdirbimo	3.1.1.	3.1.2.	3.1.3.	3.1.4.				
Skatinti paruošti atliekas perdirbti ir jas perdirbti	4.1.1.	4.1.2.	4.1.3.	4.1.5.	4.1.7.	4.1.8.	4.1.10	4.1.11
Skatinti naudoti antrines žaliavas	4.2.1.							
Užtikrinti, kad energijai gauti būtų naudojamos nebetinkamos perdirbti ar pakartotinai naudoti energinę vertę turinčios atliekos	5.1.1	5.1.2.						
Užtikrinti saugų asbesto atliekų šalinimą	6.1.1.							
Kelti kvalifikaciją renkant ir apdorojant atliekų susidarymo ir tvarkymo duomenis	7.1.1.	7.1.2.	7.1.3.	7.1.5.				
Griežtinti gaminių ir pakuočių GI veiklos kontrolę	7.2.1.							
Kelti aplinkos apsaugos kontrolės sistemos darbuotojų kvalifikaciją	7.3.1.							

Vykdoma
Įvykdyta
Dalinai vykdoma
Nebus vykdoma (apjungta su kita)
Nevykdoma/Neįvykdyta
Vėluoja (vykdoma)

ĮVYKDYTA 2024 m.

Daugkartinių pakuočių (stiklainių ir kitų) naudojimo analizė ir teisės aktų keitimas

Reikalavimai gyventojų informavimo pateikimui vienoje vietoje apie teisingą atliekų rūšiavimą

Mažesnis mokestis kompostuojantiems namuose

GA principo įgyvendinimo peržiūra pertvarkymas (elektronika, alyvos, baterijų, ENTP)

Teisės aktai dėl tinkamos GA augalų apsaugos produktų pakuotėms

Asbesto atliekų šalinimo finansavimas

Mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimas

Reikalavimai prekybininkams aukoti maistą (2024-03-21)

Statybinių atliekų nelaikymo atliekomis kriterijai

IŠ DALIES ĮVYKDYTA

**1.2.5. Antrinių žaliavų rūšiavimo šiukšliadėžės
viešose vietose**

**1.3.1. Bendradarbiavimo platforma ieškoti maisto
švaistymo mažinimo sprendimų**

**3.1.1. naudotų EEĮ, baldų ir tekstilės pripažinimo
netinkamais naudoti kriterijų patvirtinimas**

**3.1.2. naudotų EEĮ, baldų ir tekstilės pripažinimo
netinkamais naudoti kontrolė**

VYKDOMA

- **Pilietinės šiukšlių rinkimo iniciatyvos**
- **Geriamojo vandens stotelės**
- **Maisto dovanojimo iniciatyvos**
- **Švediško stalo švietimo įstaigose iniciatyvos**
- **Trumpųjų maito grandinių finansavimas**
- **Aplinkai draugiškų technologijų kūrimo MVĮ skatinimas**
- **SGC modeliavimo metodika**
- **Viešinimo kampanijos apie rūšiavimą**
- **Rūšiavimo kontrolė**
- **Minimalių KA tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų pataisos dėl surinkimo organizavimo pokyčių**

- **DGASA plėtra**
- **Maisto atliekų rūšiavimo infrastruktūra**
- **Tekstilės atliekų rūšiavimo infrastruktūros**
- **Pavojingųjų atliekų rūšiavimo infrastruktūra**
- **Dalijimosi stotelių plėtra**
- **Atliekų perdirbimo infrastruktūros plėtra**
- **Šalinimo sąvartynuose kontrolė**
- **Apskaitos sistemos finansavimas**
- **Teisės aktų pakeitimus, susijusius su tinkamu duomenų ir informacijos rinkimu**
- **Kontrolės institucijų pajėgimai pakuočių kontrolei**
- **Visuomenės informavimo ir viešinimo priemonės, siekiant mažinti šiukšlinimą vienkartiniais plastikiniais gaminiais ir taršą žvejybos įrankiais**

PRADĖTOS VYKDYTI

- **Prekybos naudotais daiktais ir jų taisymo paslaugų plėtros finansavimas**
- **Viešinio kampanijos dėl daugkartinių gaminių ir pakartotinio daiktų naudojimo maisto švaistymui mažinti**
- **Antrinių žaliavų naudojimo gamyboje skatinimas**
- **Technologinių sprendimų mažinti išteklių naudojimą ir atliekas finansavimas**

NEPRADĖTOS VYKDYTI

- **Studija dėl gamintojo atsakomybės statybos, žaislų, sporto, pavojingos buities chemijos, higienos produktams ir esant poreikiui nustatyti jiems gamintojo atsakomybę bei užduotis**
- **Galimybės prekybos vietose gražinti, o kitiems įsigyti nepanaudotus medžiagų likučius (statybines medžiagas, baldus, tekstilę ir kitas medžiagas)**

2024 m. spalio 17 d. įsakymas D1-345
Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo
paslaugos kokybės reikalavimų
46 punkto pakeitimas

SAVIVALDYBIŲ
INFORMACIJA
GYVENTOJAMS
APIE TEISINGĄ
ATLIEKŲ
IŠRŪŠIAVIMĄ

2025-01-01

2025-05-01

- **SAVIVALDYBĖS tinklalapyje**
www.savivaldybe.lt
Nurodo:

**visas įmanomas
priėmimo vietas**

kiekvienos vietas:

kontaktinę informaciją

darbo laiką ir sąlygas

teikiamas paslaugas

būdus ir galimybes

- Pakuočių atliekų
- statybinių atliekų
- tekstilės atliekų
- medienos atliekų
- baldų atliekų
- žaliųjų atliekų
- maisto ir (ar) virtuvės atliekų
- elektros ir elektroninės įrangos atliekų
- baterijų ir akumuliatorių atliekų
- padangų atliekų surinkimo
- alyvos atliekų
- medicininių atliekų surinkimo vietas ir galimybes:
- naikintinų vaistinių medžiagų
- veterinarinių vaistų
- kitų buityje susidarančių medicininių atliekų surinkimo aikštelėse

ĮVYKDYTA 2023

Mokami labai ploni vienkartiniai plastikiniai pirkinių maišeliai

Bešeimininkų padangų tvarkymo finansavimas

GA principo įgyvendinimo pertvarkymas

Rinkliavų taisyklės dėl komercinių patalpų apmokestinimo ne pagal plotą

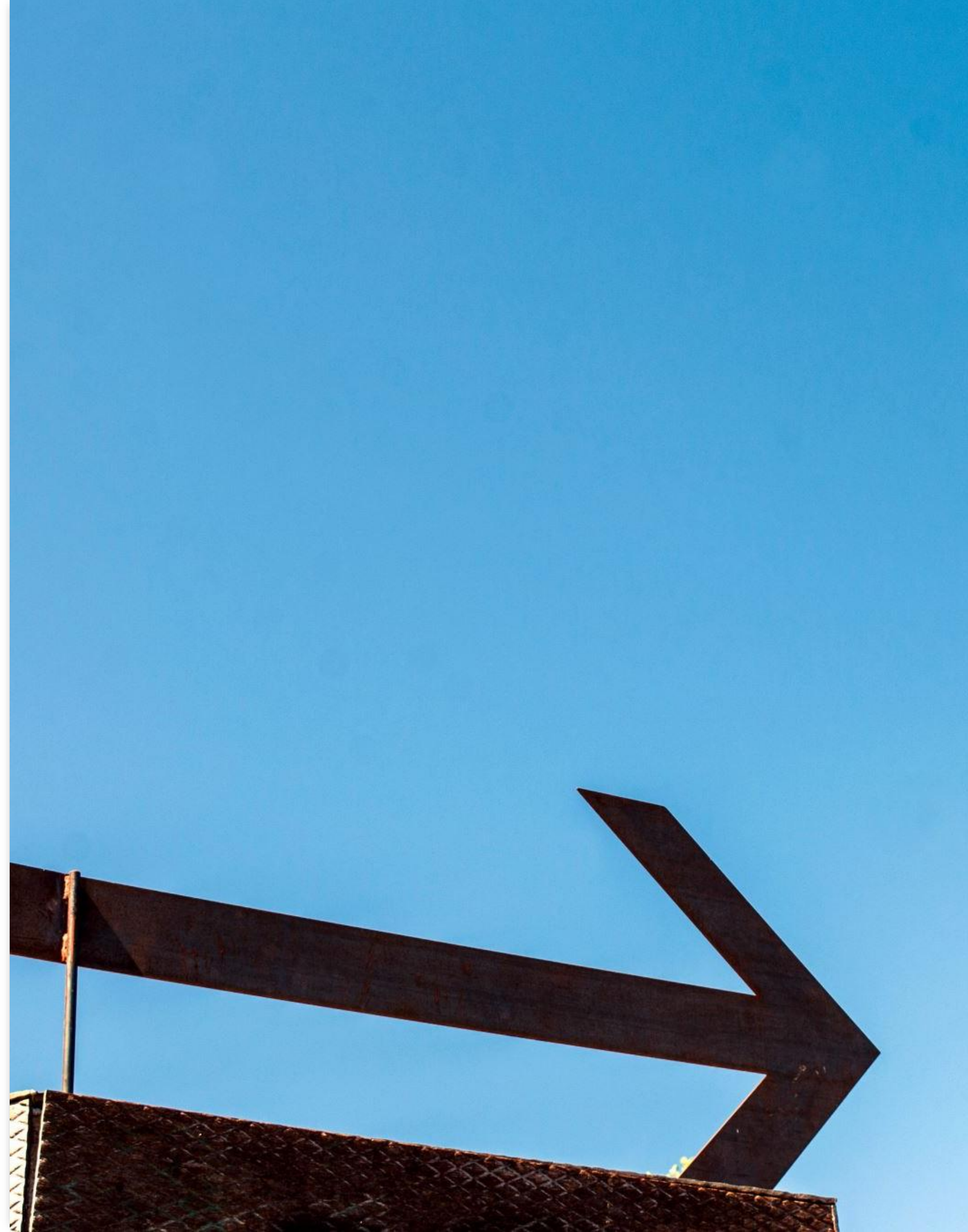
GI kontrolė, kad deginama būtų tik neperdirbamos atliekos

Asbesto atliekų šalinimo finansavimas

Elektroninė mokymų medžiaga dėl pavojingų atliekų identifikavimo

ĮVYKDYTA 2022 M.

- **Atliekų tvarkymo taisyklių pataisos dėl maisto ir virtuvės atliekų rūšiavimo**
- **Supaprastinti reikalavimai verslams, nedarantiems reikšmingo poveikio aplinkai**
- **Aplinkosauginiai reikalavimai žaliesiems viešiesiems pirkimams**

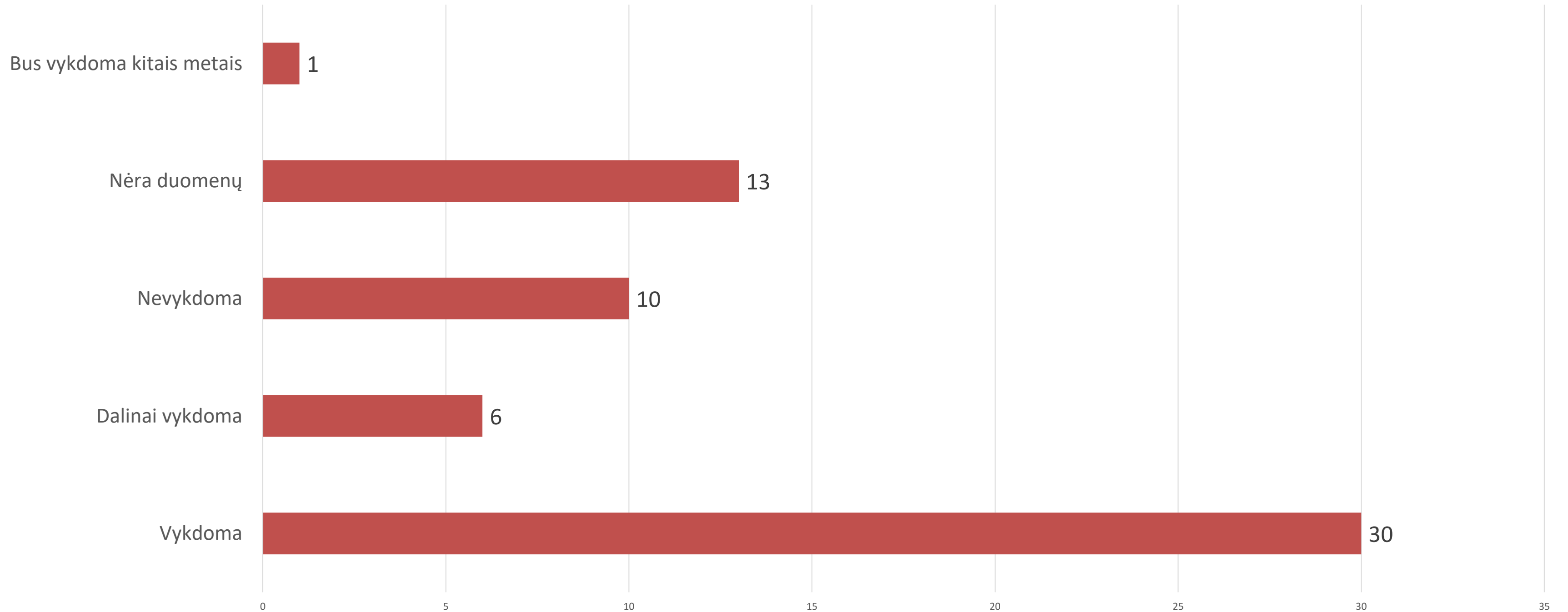
Savivaldybėse įgyvendinamų priemonių progresas

Konkretūs priemonių įgyvendinimo pavyzdžiai

Informacija apie "Švediško stalo" principo vykdymą

Šiukšlinimo
prevencija

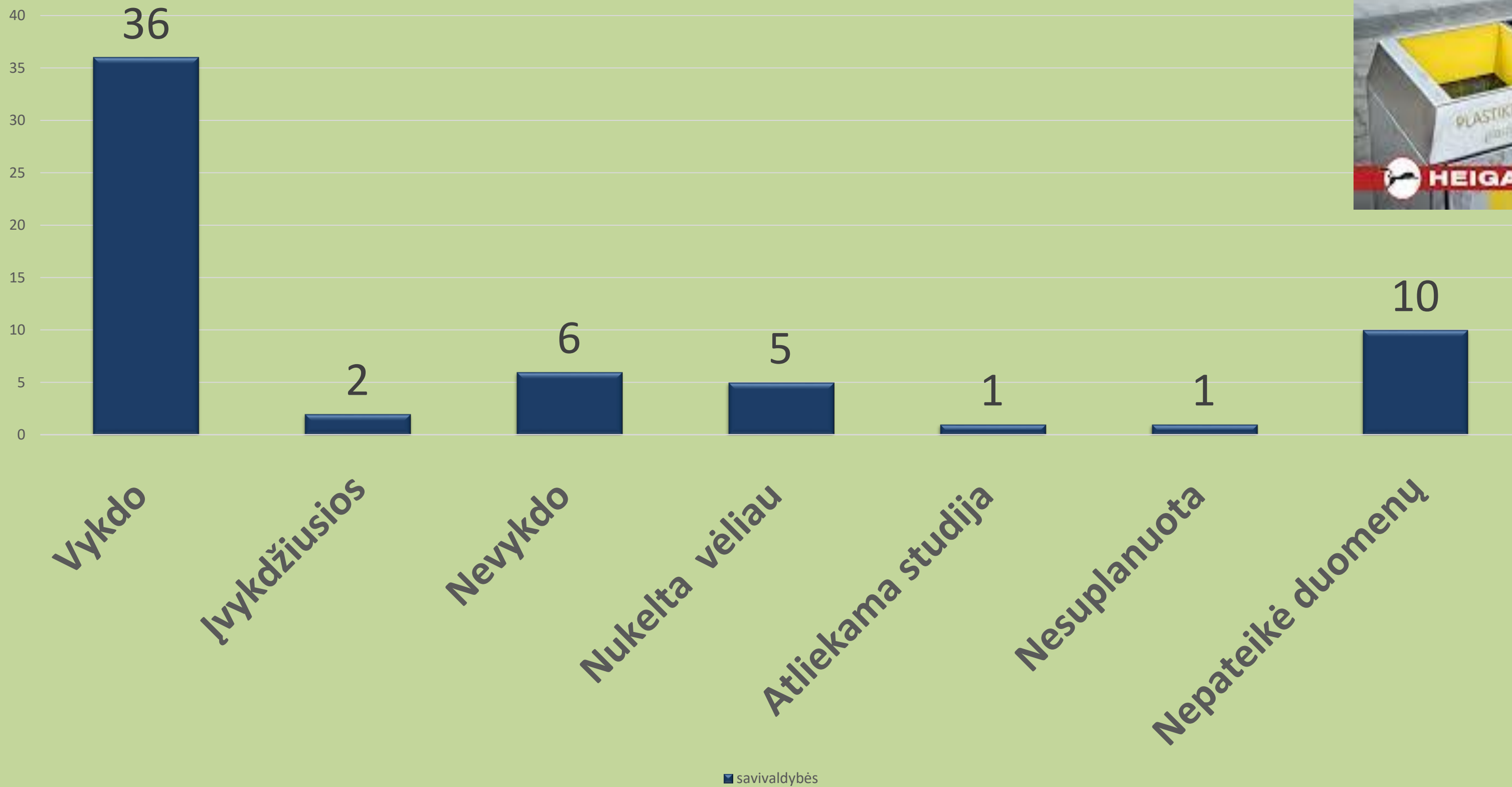
PILIETINĖS TVARKYMO INICIATYVOS

- **„Darom 2024“**
- **Pavasarinės švarinimo alkos**
- **Moksleivių talkos**
- **Šviečiamosios veiklos**
- **Senjorų akcijos**
- **Švaros mėnesio akcijos**
- **Užterštų teritorijų tvarkymas**

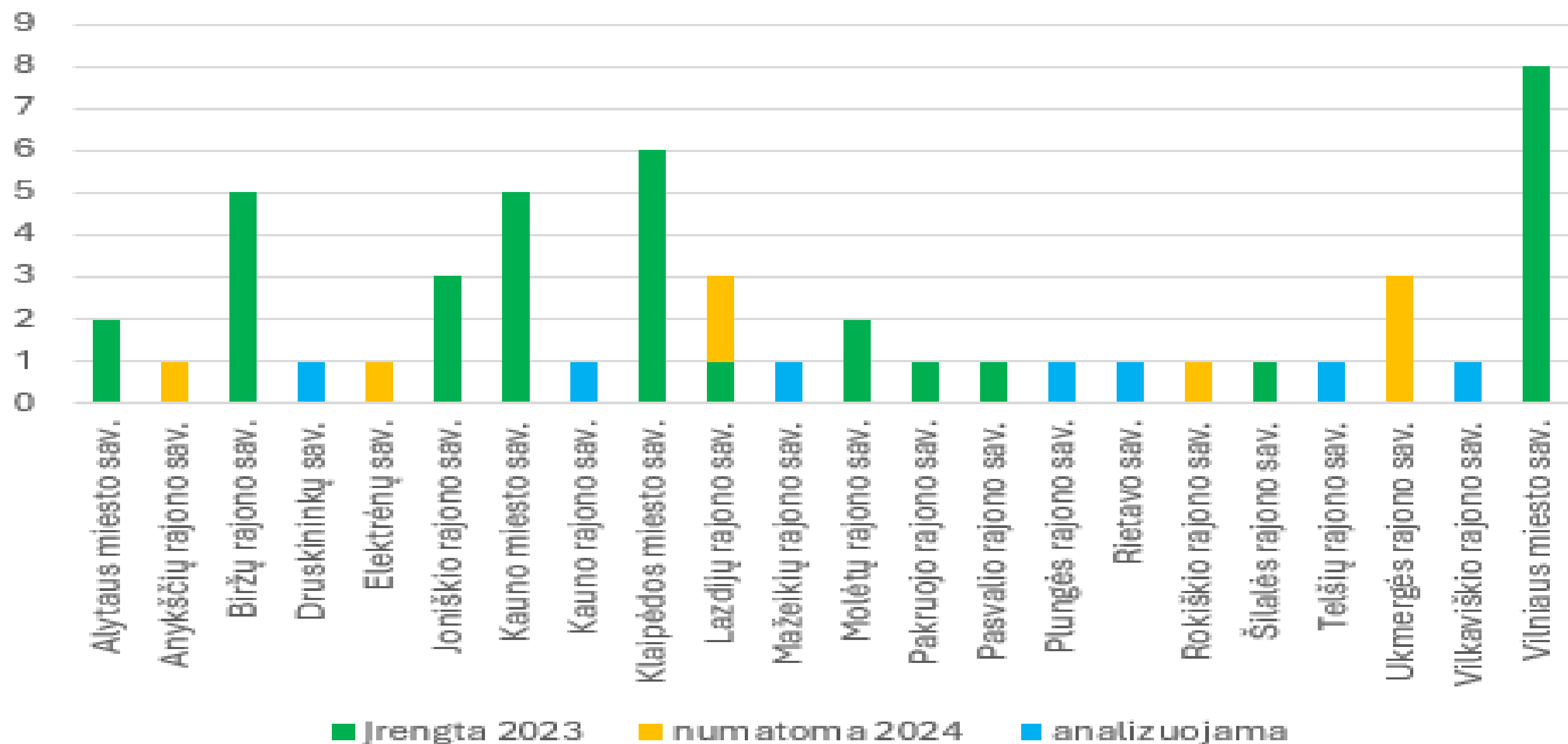
RŪŠIAVIMO ŠIUKŠLIADĖŽĖS VIEŠOSE VIETOSE

Savivaldybių skaičius

Geriamojo vandens stotelių tinklo plėtra

2023 m. įrengta 35; artimiausiu metu - dar 8

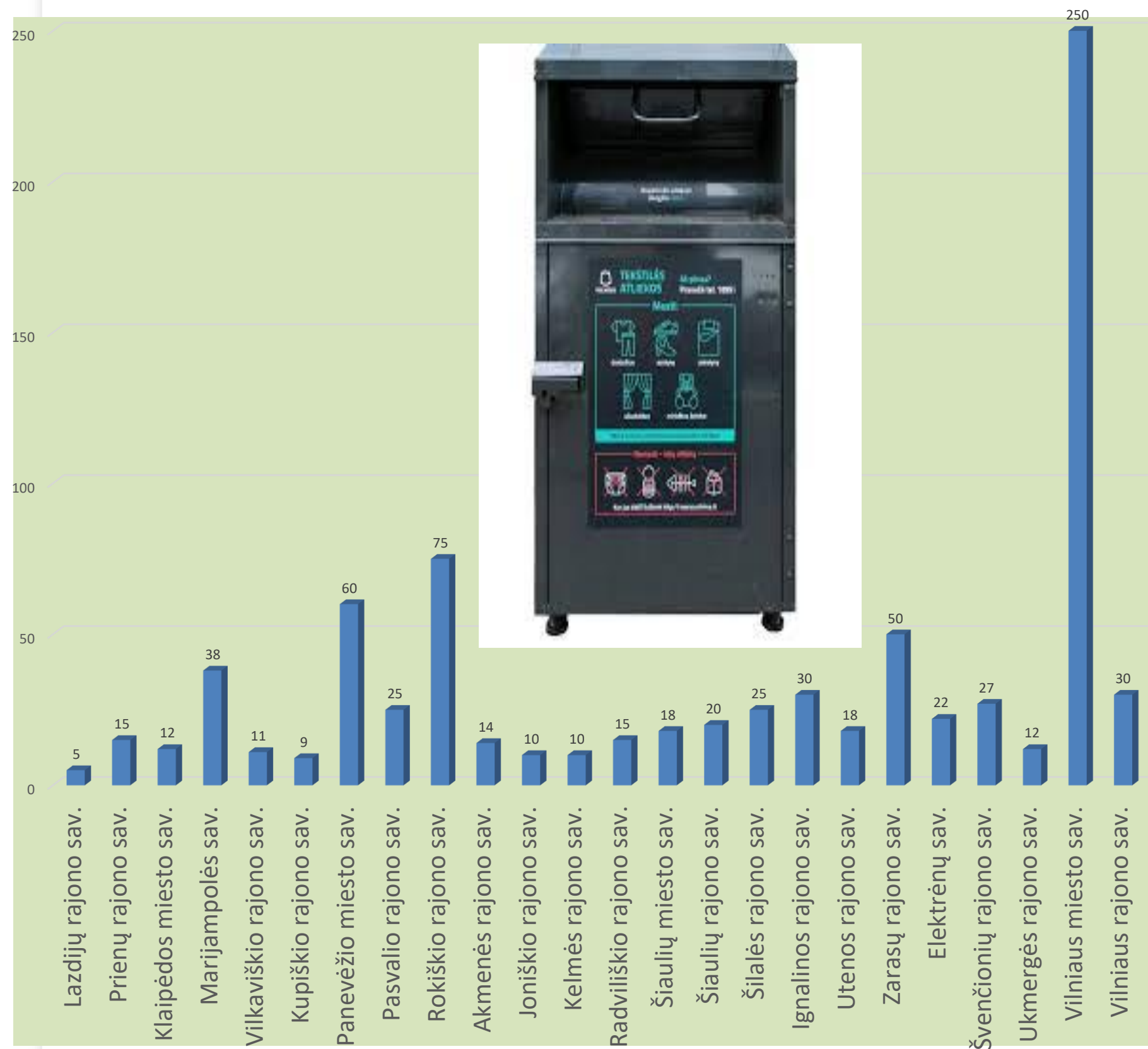
52 savivaldybės

Maisto atliekų rūšiavimas 2024

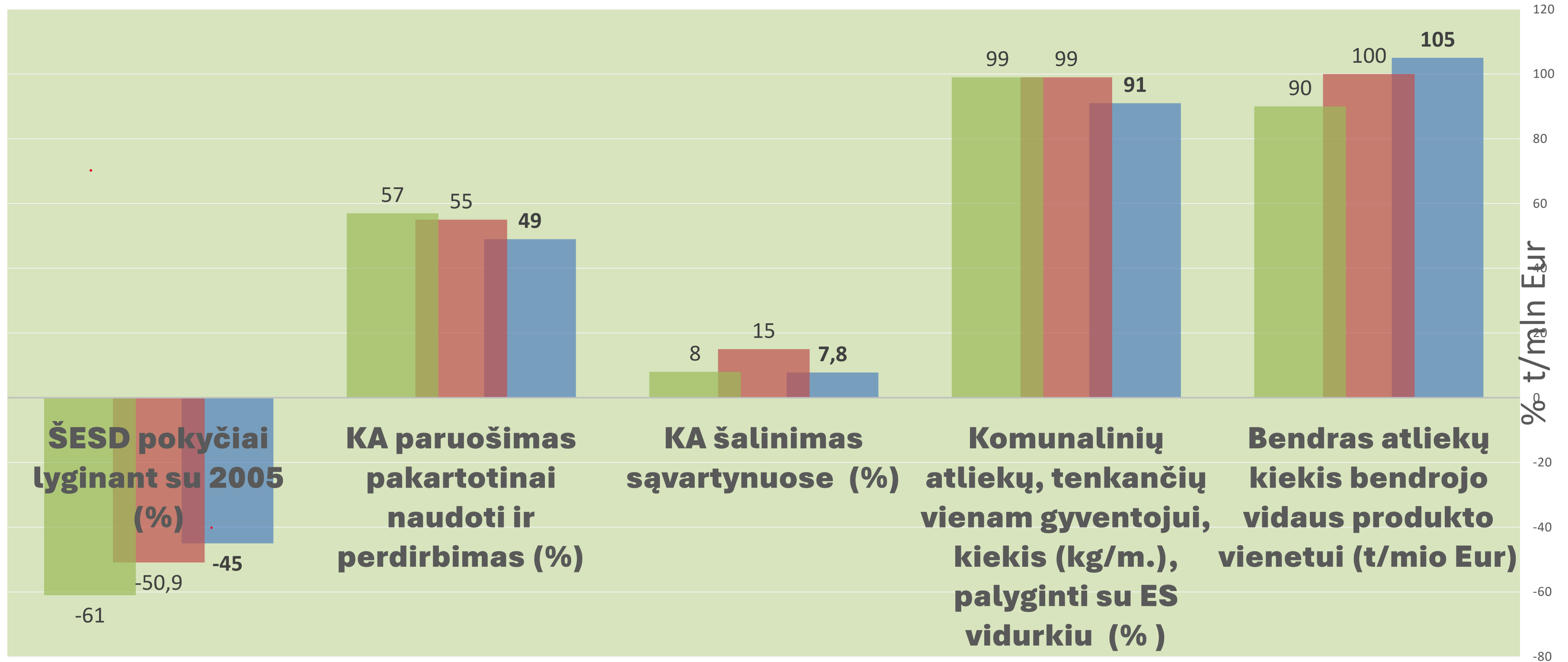

Pasiruošimas tekstilės atliekų rūšiavimui savivaldybėse 2024 m.

Įsigyti/įrengti tekstilės konteineriai 2024 (3000 vnt.)

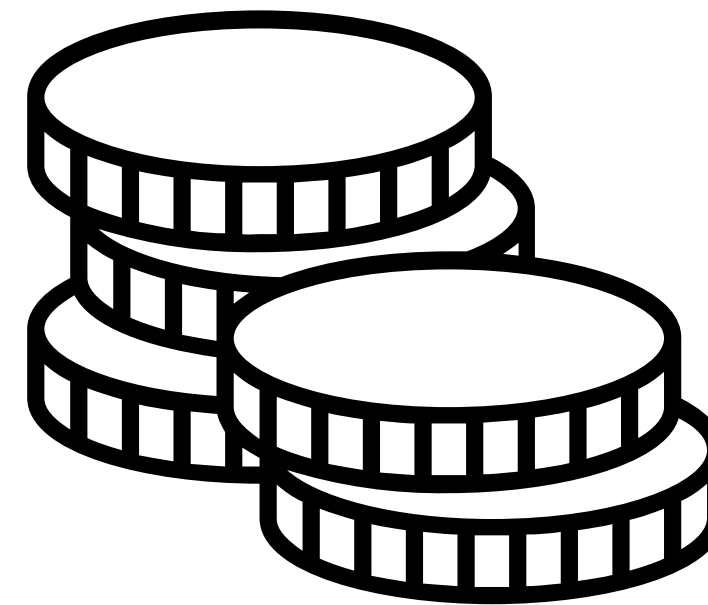
RODIKLIŲ PASIEKIMAI

■ Pasiekimas 2023 m.
 ■ Siektina reikšmė 2025 m.
 ■ Siektina reikšmė 2027 m.

FINANSAVIMO PERSPEKTYVOS IR SPRENDIMAI

**2022–2030 metų plėtros programos
valdytojos Lietuvos Respublikos
aplinkos ministerijos aplinkos
apsaugos ir klimato kaitos valdymo
plėtros programos pažangos
priemonės**

PARAMA ATLIEKŲ PERDIRBIMUI IR ANTRINIŲ ŽALIAVŲ NAUDOJIMUI

Atliekų rūšis	 Perdirbimo pajėgumai (t)	 Perdirbtos atliekos (t)	 Paramos suma (tūkst. EUR)	 Finansavimo šaltinis	 Pareiškėjai	 Kvietimai	 Įgyvendinimas
 Tekstilė	17 000	10 200	10 200	ES IP	Atliekų tvarkytojai	2025(IV)	2026 (I) – 2028 (II)
			10 200	Privačios			
 Plastikas	28 000	15 800	16 800	ES IP	Atliekų tvarkytojai	2025 (IV)	2026 (I) - 2028 (IV)
			16 800	Privačios			
 Žaliosios atliekos	20 000	12 000	20 400	ES IP	RATC)	2027 (I)	2027 (I-2027 II)
			3 600	Privačios			
 Maisto ir virtuvės atliekos	63 214	37 929	24 400	ES IP	RATC	2025 (IV)	2026 (I-2027 II)
			4 305	Privačios			
 Namudinis kompostavimas (kompostinės vnt.)	10 000	3 400	2 000	VB	Savivaldybės	2026	2027
 Komunalinių atliekų paruošimo perdirbti ir (ar) perdirbimo modernizavimo įrenginiams	5 įmonėms	8 080	13 900	VB	Atliekų tvarkytojai	2026 (III)	2026(IV)–2028 (III)
			13 900	Privačios			
 Technologijos (antrinės žaliavos)	4 įmonėms		11 900	VB	Pramonės įmonės	2026 (II)	2026 (III) – 2028 (IV)
			11 900	Privačios			

PARAMA ATLIEKŲ PREVENCIJAI

 PRIEMONĖ	 Paramos suma (tūkst. EUR)	 Finansavimo šaltinis	 Pareiškėjai	Naudos gavėjai	Stadija	 Įgyvendinimo laikotarpis
Skatinti ir finansuoti prekybos naudotais daiktais, jų taisymo paslaugas teikiančių smulkųjų verslą	2 100	Valstybės biudžetas	Mažos ir labai mažos įmonės	60 įmonių	Rengiamas PFSA	2026 (I) – 2028 (I)
	700	Privačios lėšos				
 3. Viešinimo kampanijos siekiant skatinti namų ūkius, prekybos ir paslaugų sektorių pakartotinai naudoti daiktus ir nešvaistyti maisto	1 700	ES IP	APVA	Mokyklos, darželiai	Vyksta pirkimai	2025 (II) – 2027 (II)
 Praktiniai mokymai viešojo maitinimo įstaigoms, siekiant ugdyti taupaus maisto gamybos įgūdžius	100	Valstybės biudžetas	APVA	10 mokymų Min. 200 darbuotojų	Patvirtintas PFSA 2024, bet nėra finansavimo	2026 (I) – 2027 (II)
 Statinių gyvavimo ciklo modeliavimo sistemos sukūrimas	2 500	ES IP	VšĮ SSVA	1 metodika	Metodika patvirtinta	2024 (II) – 2025 (III)

VIEŠINIMO KAMPANIJOS SIEKIANČIOS SKATINTI NAMŲ ŪKIUS, PREKYBOS IR PASLAUGŲ SEKTORIŲ PAKARTOTINAI NAUDOTI DAIKTUS IR NEŠVAISTYTI MAISTO

Vertė – 1,7 mln. Eur

1. Viešinio kampanija, skatinanti pakartotinį daiktų naudojimą:

- Menininko instaliacijos sukūrimas ir jos kelionė per 54 Lietuvos savivaldybes;
- Viešinio kampanija interneto naujienų portale ir socialiniuose tinkluose (straipsniai, video, tinklalaidė ir kt.);
- Rubrika interneto naujienų portale (straipsniai, video, tinklalaidė ir kt.);
- Reklaminių kampanijų lauko ekranuose ir kino teatruose, kiekis – 15 miestų, 2 sav.
- Reprezentatyvi gyventojų apklausa, kiekis - 1 vnt.

2. Viešinio kampanija, skatinanti maisto nešvaistymą, maisto atliekų mažinimą:

- Kino po atviru dangumi kelionė per Lietuvą, kiekis - 28 parodymai;
- Socialinių tinklų akcija (straipsniai, video, tinklalaidė, nuomonės formuotojų turinys ir kt.);
- Rubrika interneto naujienų portale (straipsniai, video, tinklalaidė ir kt.);
- Reprezentatyvi gyventojų apklausa, kiekis - 1 vnt.

3. Viešinio kampanija, skatinanti maisto nešvaistymą, maisto atliekų mažinimą:

- Spektaklis darželinukams ir pradinėse klasių moksleiviams, kiekis – 100 parodymų;
- Edukacinė iniciatyva 5–12 klasių moksleiviams, kiekis – 55 renginiai.

PROBLEMINIAI KLAUSIMAI

- **KA perdirbimo užduočių pasiekimo problematika (49 proc.)**
- **Ne visada įmanoma įvertinti užduočių pasiekimo lygį**
- **Maisto atliekų rūšiavimo diegimo vėlavimas atskirose savivaldybėse**
- **Gyventojams trūksta informacijos pateikimo apie atliekų išrūšiavimą vienoje vietoje**
- **Perdirbimo infrastruktūros plėtros įgyvendinimas (PFSA tikslinimo stadijoje)**
- **Prevencijos įgyvendinimo poreikis (dar tik projektinėje stadijoje)**
- **Dalis priemonių neįgyvendinama dėl nesuteikto finansavimo**

PROBLEMOS TEIKIANT SAVIVALDYBIŲ ATASKAITAS

- Pateikiama informacija netiksliai atsakant į priemonės formuluotę pvz., teikiant informaciją apie viešinimo kampanijas skatinti pakartotinį daiktų naudojimą, nurodomos visos viešinimo kampanijos
- Nurodomas ne ataskaitinių metų, o bendras per keletą metų įrengtų objektų (pvz. geriamojo vandens stotelių) skaičius
- Įvykdymo aprašymų apimtis labai skirtinga skirtingose savivaldybėse nuo 40 simbolių (paminėta tik viena priemonė) iki 16 tūkstančių simbolių - reikėtų įvardyti konkrečius faktus, rezultatus skaitine išraiška, išskirtinius nestandartinius sprendinius
- Dalis priemonių vėluojama, kai kurios studijos vykdomos, dalis dar neįgyvendinama
- Dalis savivaldybių apskirtai nepateikė ataskaitų

Artimiausi planai įgyvendinant VAPTP ir sprendžiant iššūkius

- 1) Planuojama parengti VAPTP pakeitimą, nustatant įgyvendinimo rodiklius**
- 2) Peržiūrėtos visos VAPTP priemonės įvertinant aktualią situaciją**
- 3) Paskatos perdirbimo infrastruktūrai įgyvendinimas**
- 4) Prevencijos priemonių įgyvendinimas**
- 5) Savivaldybių raginimas aktyviai ir nuosekliai teikti informaciją gyventojams apie teisingą atliekų rūšiavimą**
- 6) Atliekų apskaitos sistemos tobulinimas, įtraukiant skaitmenizavimo sprendimus**
- 7) Gamintojo atsakomybės plėtra**
- 8) Ataskaitų teikimas per GPALS, pagal aiškiają struktūrą ir vertinimo kriterijus**
- 9) Veiksmingas kontrolės užtikrinimas**

A green recycling symbol (three chasing arrows) is centered on a globe of the Earth. A small green plant with three leaves is growing from the top of the globe. The background is a soft, out-of-focus green.

Ačiū už dėmesį!